

Kort-cyclische rapportage indirecte effecten COVID-19 op zorg en gezondheid

Eerste rapportage – peildatum 25 mei 2020

ALGEMENE TEKST:

De COVID-19 epidemie heeft tot veel ziektegevallen en tot extra sterfte geleid. Zonder de ingrijpende maatregelen die genomen zijn om de epidemie te bestrijden was dat aantal ziekte- en sterftegevallen zeker veel hoger geweest. De COVID-19 epidemie en de maatregelen om die te bestrijden hebben tot grote verschuivingen in de gezondheidszorg geleid: sommige zorg kwam geheel stil te liggen, soms ook werd zorg in aangepaste vorm gegeven, zoals via de telefoon of via beeldbellen. Het uitstellen, aanpassen of door de patiënt vermijden van zorg kan leiden tot negatieve gevolgen voor de gezondheid. Het ministerie van VWS heeft aan het RIVM gevraagd om deze indirecte effecten van de COVID-19 epidemie op zorg en gezondheid in kaart te brengen. Het gaat hierbij om het inventariseren van de omvang van de uitgestelde, afgeschaalde, vermeden of niet gegeven zorg en het maken van een inschatting van de gezondheidseffecten hiervan.

Om deze indirecte gevolgen van de COVID-19 epidemie en de bestrijdingsmaatregelen voor de gezondheid te onderzoeken zijn gegevens over de omvang van verminderd geleverde zorg opgevraagd bij medisch specialistische verenigingen, paramedische beroepsorganisaties, koepelorganisaties in de zorg, patiëntenorganisaties en kennispartners. Op basis van literatuuronderzoek worden de gevolgen die uitstel (of afstel) van zorg (screening, diagnostiek en behandeling) heeft voor de gezondheid ingeschat. Uiteindelijk zullen deze cijfers en inzichten vanuit de literatuur vertaald worden naar schattingen van gezondheidseffecten. Dit onderzoek zal 3-wekelijks geactualiseerd en uitgebreid worden, waarmee toegewerkt wordt naar een kwantitatieve inschatting van de indirecte effecten van de COVID-19 epidemie op de zorg en gezondheid, anders dan de effecten van het virus zelf.

TEKST 1^e rapportage:

Deze eerste kort-cyclische rapportage is een samenvatting van cijfers en inzichten die in de afgelopen weken door het RIVM verzameld zijn (peildatum 25 mei 2020). Dit overzicht zal in de komende tijd geactualiseerd worden en uitgebreid worden naar verschillende sectoren die nu nog niet aan bod zijn gekomen. Door middel van literatuuronderzoek is een eerste duiding gemaakt van de effecten van uitgestelde zorg. Hierbij is gekeken naar de ziektegebieden waarin een grote daling in geleverde zorg te zien was en waarvoor kwantitatieve gegevens beschikbaar waren uit de wetenschappelijke literatuur over effecten van verminderde zorg op gezondheid, zoals oncologie en transplantaties. Voor vrijwel alle sectoren van de zorg geldt dat de omvang van de reguliere zorg fors verminderd is, maar dat acute zorg in de meeste gevallen wel gewoon geleverd is. Veel zorg is vervangen door zorg op afstand, via de telefoon of via beeldbellen. Hoewel veel patiënten moeten wennen aan deze vorm van zorg en het niet altijd even positief waarden zijn er zeker ook patiënten die aangeven de zorg op afstand even goed te vinden als reguliere zorg.